

22. ПЕДАГОШКИ ФОРУМ СЦЕНСКИХ УМЕТНОСТИ
Тематски зборник

22ND PEDAGOGICAL FORUM OF PERFORMING ARTS
Thematic Proceedings

Универзитет уметности у Београду
Факултет музичке уметности
University of Arts Belgrade
Faculty of Music

ЗБОРНИК РАДОВА
ДВАДЕСЕТ ДРУГОГ ПЕДАГОШКОГ ФОРУМА СЦЕНСКИХ УМЕТНОСТИ
одржаног од 26. до 29 септембра 2019. у Београду

PROCEEDINGS OF THE 22ND PEDAGOGICAL FORUM OF PERFORMING
ARTS

Belgrade, September 26–29 2019

Уредник / Editor

др Милена Петровић
dr Milena Petrović

Издавач / Publisher

Факултет музичке уметности у Београду
Faculty of Music, Belgrade

Главни и одговорни уредник / Editor-in-Chief

др Гордана Каран
dr Gordana Karan

За издавача / For Publisher

мр Љиљана Несторовска, декан
mr Ljiljana Nestorovska, Dean

Извршни уредник / Executive Editor

мсп Марија Томић / ма Marija Tomić

Рецензенти

др Бланка Богуновић
др Славица Стефановић
др Нада О'Брајан
др Сабина Видулин
др Сања Киш Жувела
др Бранка Ротар Панце
др Ранка Радуловић
др Слободан Кодела
др Сенад Казич
др Милена Петровић

Reviewers

dr Blanka Bogunović
dr Slavica Stefanović
dr Nada O'Brien
dr Sabina Vidulin
dr Sanja Kiš Žuvela
dr Branka Rotar Pance
dr Ranka Radulović
dr Slobodan Kodela
dr Senad Kazić
dr Milena Petrović

22. Педагошки форум сценских уметности
22nd Pedagogical Forum of Performing Arts

ЗАЈЕДНИЧКО МУЗИЦИРАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ

Тематски зборник

PERFORMING TOGETHER IN EDUCATION

Thematic Proceedings

Уредник

др Милена Петровић

Editor

dr Milena Petrović

Факултет музичке уметности

Београд, 2020.

Faculty of Music

Belgrade, 2020

Ana Bučko i Ana Žauhar

Studenti glazbene pedagogije, Muzička akademija u Puli, Hrvatska
 abucko@unipu.hr ~ azauhar@unipu.hr

PROJEKT „ŠKOLA ZA ŽIVOT” IZ PERSPEKTIVE UČITELJA GLAZBENE KULTURE

Sažetak

Osvremenjivanje obrazovnog programa od velike je važnosti za napredak društva. Uvođenje novih promjena u obrazovni sustav predstavlja izazov ne samo onima koji ga mijenjaju već i svim direktnim i indirektnim sudionicima. U Republici Hrvatskoj obrazovni sustav konstantno se propituje i reformira, ali mjesta za napredak još uvijek ima. Težnjom da se škola osuvremeni i postane bliska učenicima, Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u školskoj godini 2018./2019. pokrenulo je projekt pod nazivom *Škola za život*. Cilj ovoga rada je prikazati i teorijski obrazložiti program projekta *Škola za život* te metodom anketiranja istražiti koja su mišljenja, iskustva i stajališta učitelja Glazbene kulture uključenih u proces eksperimentalnog programa.

Ključne reči: Škola za život, Glazbena kultura, reforma, projekat, eksperimentalni program

Uvod

Ubrzani razvoj posljednjih desetljeća rezultirao je društveno-političkim, gospodarskim, radno-tehnološkim, informacijskim i drugim promjenama, promjenama u svijetu rada i sve dinamičnijim razvojem znanosti. Nove promjene nameću i promjenu funkcije i uloge škole te se postavlja zahtjev za uspostavljanjem novog načina poučavanja i učenja. Takve promjene koje će pridonijeti razvoju aktivnih i odgovornih pojedinaca, motiviranih i osposobljenih za cjeloživotno učenje te opredijeljenost za europski suživot i prihvaćanje novih društveno-kulturnih vrijednosti, novih standarda u svim životnim područjima razrađen je u *Planu razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005.-2010. godine*, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 9. lipnja 2005. godine. Cilj *Plana* bio je usmjeravanje cjelokupne politike na unapređivanje odgoja i obrazovanja kao sustava, gdje se od škole očekivalo da učenike nauči učiti, a osnovne smjernice Plana su trebale omogućiti cjeloživotno učenje i obrazovanje svima te podizanje kvalitete odgoja i obrazovanja na svim razinama.

Nastava Glazbene kulture u odgojno-obrazovnom procesu

Kada govorimo o nastavi glazbene kulture u odgojno-obrazovnom procesu tada govorimo o nastavi koja se odvija jednim satom tjedno u osnovnim školama, kao

dio obveznih predmeta od prvog do osmog razreda. Glazbenu kulturu od četvrtog razreda izvodi predmetni učitelj glazbene kulture, a provodi se kroz *otvoreni model*. Takav model prema riječima Vidulin-Orbanić i Duraković (2012:8, bilj.3) „sadržava obaveznu jezgru (*slušanje i upoznavanje glazbe*) te drugu aktivnost prema izboru učitelja i učenika. Aktivnosti mogu biti: *pjevanje, sviranje, glazbeno opismenjavanje, glazbene igre, glazbeni projekti, stvaralaštvo i ples*”. Dakle, za razliku od prijašnjeg modela ovakav model fokusira se na slušanje glazbe. Otvorenost modela omogućuje učitelju da sam odabire pjesme i skladbe za obradu u nastavnom procesu dok su broj pjesama i skladbi određeni programom za pojedini razred. Prema psihološkom načelu, jednom od dva načela iz nastavnog plana i programa, učitelj treba oslušivati učenikove želje i sukladno tome kreirati nastavu, dok se prema kulturno-estetskom načelu polazi od toga kako bi se učeniku razvio glazbeni ukus koji je potreban kako bi postao kompetentan korisnik glazbene kulture (Nastavni plan i program za osnovnu školu, 2006).

Škola za život

Za osiguravanje zakonskih okvira te kadrovskih i materijalnih uvjeta za projektiranje i provođenje reforme odgovorni su političari. Stoga se nakon zadnjih parlamentarnih izbora u Republici Hrvatskoj ponovo pristupa uvođenjem kurikularne reforme, čiji je nositelj Ministarstvo znanosti i obrazovanja i uz financijsku potporu Europskog socijalnog fonda.

U školskoj 2018./2019. godini uvodi se eksperimentalni program pod nazivom „Škola za život”. U eksperimentalnoj „Školi za život” sudjeluje 48 osnovnih i 26 srednjih škola iz svih županija u Republici Hrvatskoj. Eksperimentalni program provodio se u 1. i 5. razredu osnovnih škola te u 7. razredu za predmete Biologija, Kemija i Fizika. U srednjim se školama provodio u 1. razredu gimnazije u svim predmetima te u 1. razredu četverogodišnjih strukovnih škola u općeobrazovnim predmetima. U programu „Škole za život”, u predmete eksperimentalne provedbe uključeni su predmetni i međupredmetni kurikulumi te tri Okvira: za vrednovanje, za djecu s teškoćama te za darovitu djecu. Izostali su krovni dokumenti – Okvir nacionalnog kurikuluma, Nacionalni kurikulumi za pojedine razine i vrste odgoja i obrazovanja te dokumenti područja kurikuluma, što je značilo da „Škola za život” nije cjelovita, da nedostaju mnogi dokumenti što su u početku bile glavne zamjerke nove reforme.

Frontalna provedba reforme „Škola za život” započela je u jesen 2019. godine te je krenula u svim predmetima 1. i 5. razreda osnovne škole i u Biologiji, Kemiji i Fizici u 7. razredu osnovne škole. U gimnazijama reforma je krenula u svim predmetima u 1. razredima, a u strukovnim srednjim školama, razine 4.2. u 1. razredima s nastavnim predmetima Matematika, Hrvatski jezik, Engleski i Njemački jezik. Tako se od jeseni 2019. godine u hrvatskim školama paralelno pro-

vode tri programa: redovni nastavni program, frontalni program prema novim kurikulumima te eksperimentalni program „Škola za život” u 74 osnovne i srednje škole.

Ishodi učenja

Temelj nastavnih kurikuluma su ishodi učenja. Ishodi učenja su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja, a kompetencije označavaju skup znanja, vještina te pripadajuću samostalnost i odgovornost¹. Cjelovit skup određenog obujma stečenih kompetencija, koje su sve pojedinačno vrednovane (pa se nazivaju ishodima učenja), nazivamo kvalifikacija. Novim kurikulumima² daje se naglasak na veću slobodu planiranja jer su uglavnom zadani samo ishodi učenja i ukupna satnica dok se ostalo uglavnom prepušta nastavniku, a nastavne se metode mijenjaju tako da se veći naglasak stavlja na rješavanje problema i kritičko mišljenje te poticanje kreativnosti i inovativnosti. Usmjerenost više nije samo na usvajanju znanja, već i na razvijanju vještina i sposobnosti što znači da će se više učiti po grupama, učenici će više iznositi svoje argumente i stavove, raspravljati, razmišljati, istraživati, analizirati, komunicirati, procjenjivati i slično. Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasne izraze očekivanja od učenika u pojedinoj godini učenja i poučavanja predmeta, a proizlaze iz odgojno-obrazovnih ciljeva učenja i poučavanja pojedinog predmeta. Određeni su kao znanja, vještine, stavovi i vrijednosti te se razvijaju od prvoga razreda osnovne škole do završnog razreda srednje škole (Predmetni kurikulum nastavnih predmeta Glazbena kultura i Glazbena umjetnost za osnovne škole i gimnazije, 2019).

Vrednovanje

Vrednovanje je sustavno prikupljanje podataka u procesu učenja, a temelji se na Okviru za vrednovanje procesa i ishoda učenja u osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju. Ono je sastavni dio procesa učenja i poučavanja, daje obavijest o razini usvojenosti znanja i razvijenosti vještina, potiče izgradnju pozitivnog stava učenika prema učenju, instrument je za unapređenje napretka učenika, ali i poučavanja učitelja i cijeloga odgojno-obrazovnog sustava te traži odgovornost svih sudionika procesa. U procesu učenja primjenjuju se tri modela vrednovanja: vrednovanje za učenje (služi unapređivanju i planiranju budućeg učenja i poučavanja, ne rezultira ocjenom nego kvalitativnom povratnom informacijom), vrednovanje kao učenje (podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja te razvoj učeničkoga autonomnog i samoreguliranog pristupa učenju), te vrednovanje naučenog (ocjenjivanje razine postignuća učenika). Također, potiče se i samovrednovanje odnosno analiziranje i procjenjivanje sebe te razmišljanje o vlastitom učenju. Zatim se potiče vršnjačko vrednovanje u kojem učenici jedni drugima daju povratnu informaciju o tome kako napreduju, što rade

¹ www.mzos.gov.hr (12.8.2020.)

² www.skolazazivot.hr (12.8.2020.)

dobro, a što treba dalje razvijati, te obavezna i neizbježna povratna informacija učitelja za vrijeme nastave.

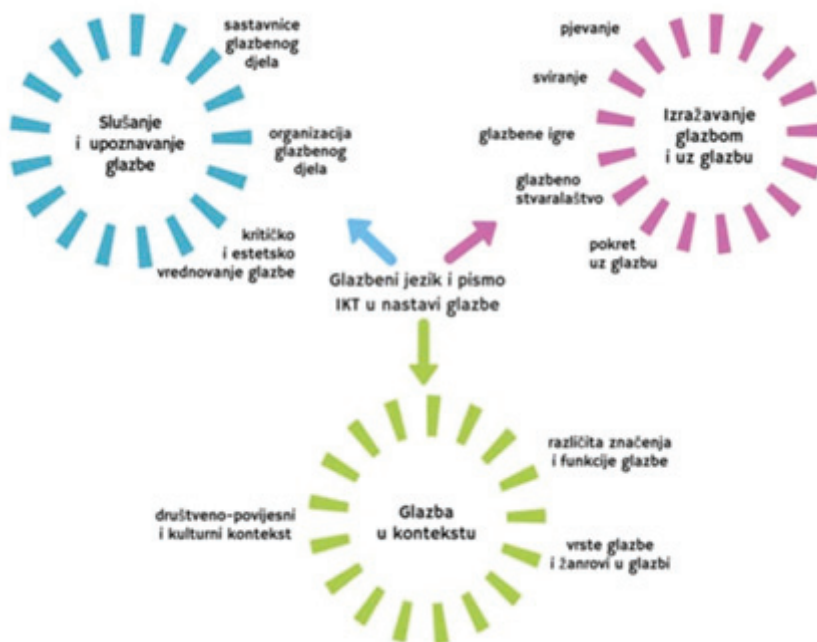
Škola za život u nastavi Glazbene kulture

Sve te promjene odnose se i na nastavu glazbene kulture i glazbene umjetnosti. Treba napomenuti kako u Republici Hrvatskoj razlikujemo ove predmete po tome što je glazbena kultura predmet u osnovnoj školi, a glazbena umjetnost u srednjim školama, točnije u gimnazijama i određenim strukovnim školama. U ovom radu usmjerenost je samo na osnovnoj školi odnosno na promjene u predmetu glazbena kultura. Odgojno – obrazovni ciljevi nastavnog predmeta glazbena kultura su stjecanje iskustva slobodnog izražavanja i oblikovanja ideja, osjećaja i stavova što će doprinijeti razvoju kreativnosti i potaknuti društveno – emocionalni razvoj svih učenika. Zatim osvijestiti vrijednosti regionalne, nacionalne i europske kulturne baštine u kontekstu svjetske kulture te će tako učenici izgraditi odnos prema vlastitoj kulturi te razumjeti i prihvatiti druge kulture. Također, cilj je kod učenika razviti glazbene sposobnosti u najširem smislu te riječi. Organizacija predmeta glazbena kultura i mjesto predmeta u kurikulumu proizlaze iz prirode same glazbe, a ona je: otvorena, integrativna i interdisciplinarna, odnosno učenje i poučavanje se prilagođava interesima i sposobnostima učenika te sklonostima nastavnika; domene i odgojno – obrazovni ishodi predmeta su međusobno povezani i nadopunjuju se; poželjne su brojne korelacije s ostalim predmetima, područjima i međupredmetnim temama. Važno je napomenuti kako se učenje i poučavanje glazbe ostvaruje kroz tri domene: A – slušanje i upoznavanje glazbe, B – izražavanje glazbom i uz glazbu, C – glazba u kontekstu. Domene su međusobno povezane i nadopunjuju se. Elementi koji objedinjuju ove domene su glazbeni jezik i glazbeno pismo koji su potrebni za aktivno slušanje te u slučaju aktivnog muziciranja odnosno sviranja; zatim informacijsko – komunikacijska tehnologija koja uključuje upoznavanje učenika s programima na računalu, učenje glazbenog pisma pomoću računala, audio-obradu i eksperimentiranje sa zvukom i rad u programima za skladanje glazbe (Slika 1). U nastavku iznosimo kratko objašnjenje domena.

Domena A: ova domena se odnosi na aktivno slušanje i upoznavanje glazbe putem kojeg učenici upoznaju glazbu različitih stilova, vrsti, pravaca i sl. Aktivno slušanje se ostvaruje zadavanjem određenih zadataka putem kojih učenici sami dolaze do zaključaka o određenoj temi.

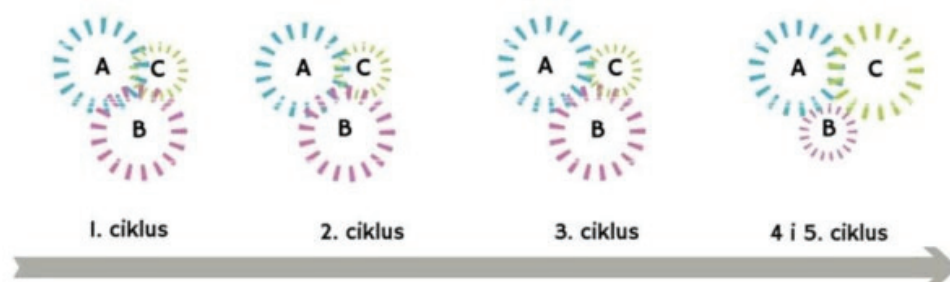
Domena B: ova domena se odnosi na izvođenje glazbenih aktivnosti – pjevanje, sviranje, glazbene igre, stvaralaštvo, pokret uz glazbu.

Domena C: ovoj domeni su polazište domene A i B na osnovu kojih učenik otkriva vrijednosti bogate regionalne, nacionalne i globalne glazbene i kulturne baštine, uočava razvoj, uloge i utjecaje glazbene umjetnosti na društvo te povezuje glazbenu umjetnost s ostalim umjetnostima.

Slika 1. Organizacija kurikuluma predmeta Glazbena kultura

Odnos domena se mijenja kroz odgojno-obrazovne cikluse (Slika 2). Nastavnik može tijekom nastavne godine nekoj od domena dati veću ili manju važnost s obzirom na interese učenika određenog razrednog odjela i specifičnosti školskog kurikuluma. Postoji pet ciklusa, a odnose se na pojedine razrede. Prvi odgojno – obrazovni ciklus odnosi se na 1. i 2. razred osnovne škole, drugi ciklus na 3., 4. i 5. razred osnovne škole, treći na 6., 7. i 8. razred, a četvrti i peti ciklus se odnose na razrede u srednjoj školi i predmet glazbena umjetnost.

Slika 2. Odnos zastupljenosti domena u odgojno – obrazovnoj vertikali

Empirijsko istraživanje

Cilj i zadaci istraživanja

Cilj istraživanja bio je utvrditi koja su mišljenja, iskustva i stajališta učitelja Glazbene kulture koji su uključeni u proces eksperimentalnog programa „Škola za život”. Iz cilja proizlaze sljedeći zadaci:

1. Utvrditi razumijevanje novog kurikuluma i provođenje programa u praksi
2. Utvrditi postoji li dovoljna potpora sustava u provođenju programa
3. Utvrditi postoji li motivacija učitelja
4. Propitati vlastito mišljenje učitelja

Ispitanici

Uzorak ispitanika obuhvaćao je učitelje Glazbene kulture iz 48 osnovnih škola u Republici Hrvatskoj koji su dio eksperimentalnog programa „Škola za život”, a koji provodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Zbog određenih zakona o zaštiti podataka formiran je uzorak od 7 učitelja pri čemu je 5 (71,4%) osoba ženskog spola, a 2 (28,6%) muškog spola.

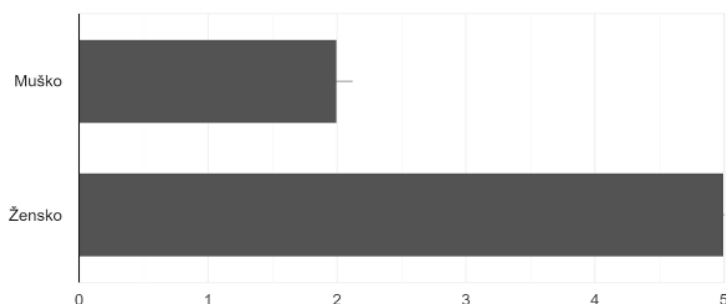
Instrumenti

U ovom istraživanju korištena je metoda anketiranja u čiju svrhu je izrađena anketa pod nazivom „Anketa – Škola za život”. Anonimno se anketiralo 7 učitelja Glazbene kulture koji su dio eksperimentalnog programa. Anketa je sadržavala 9 pitanja zatvorenog tipa i jedno pitanje otvorenog tipa koje je ujedno bilo ostavljeno na izbor ispitaniku. Neka od pitanja davala su odgovore na pitanja spola, radnog staža u struci, dostatnosti edukacija, financijskoj potpori u provedbi eksperimentalnog programa i druga. Zatvorenim anketnim pitanjima željelo se doći direktno do odgovora koja su unaprijed osmišljena i kreirana.

Anketiranje je provedeno u kolovozu 2019. godine putem interneta (Google forms).

Rezultati

Spol:
7 odgovora

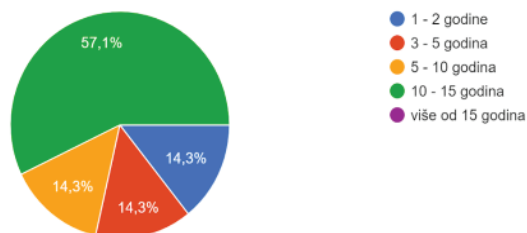

Grafikon 1. Prikaz polova sudionika

Od ukupno 7 sudionika koji su pristupili anketnom ispitivanju, iz grafikona 1 vidimo veću prisutnost ženskog spola u odnosu na muški spol.

Koliko dugo predajete u školi?

7 odgovora

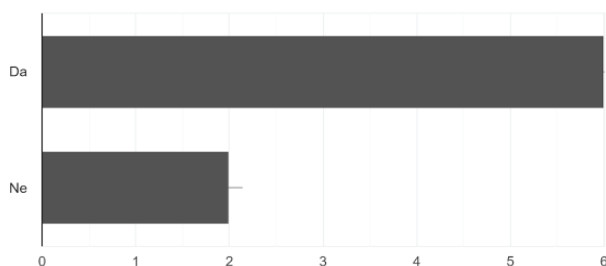

Grafikon 2. Radno iskustvo učitelja

Od ispitanih, grafikon 2 prikazuje veći broj učitelja čije je radno iskustvo rada u školi između 10 i 15 godina. Ostali dio radnog iskustva jednako je raspoređen. Iz priloženog vidimo kako niti jedan ispitanik nema radno iskustvo rada u školi duži od 15 godina.

Je li novi kurikulum za Vas razumljiv?

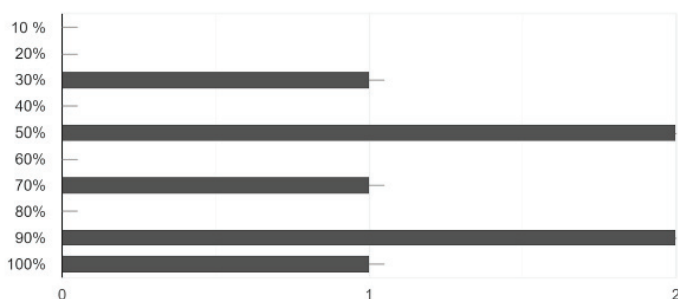
7 odgovora

Grafikon 3. Prikaz odgovora po pitanju razumevanja novog kurikulumuma

Ako da, u kojem postotku ste ga provodili u praksi?

7 odgovora

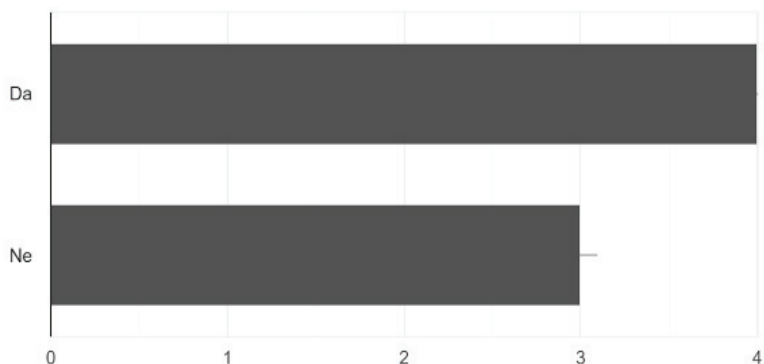

Grafikon 4. Prikaz postotaka u kojem je novi kurikulum sproveden u praksi

Treće pitanje ankete bilo je usmjereno na razumijevanje novog kurikuluma. Većina ispitanika odgovorila je kako je za njih novi kurikulum razumljiv dok za mali postotak ispitanika on nije razumljiv. Također pitanje iz grafikona 4 nadovezuje se na prethodno pitanje za one ispitanike koji su dali potvrđan odgovor na pitanje iz grafikona 3. Iako je ispitanicima razumljiv novi kurikulum u praksi ga nisu provodili u potpunosti (grafikon 4).

Jeste li motivirani za novi način učenja i poučavanja u školi?

7 odgovora

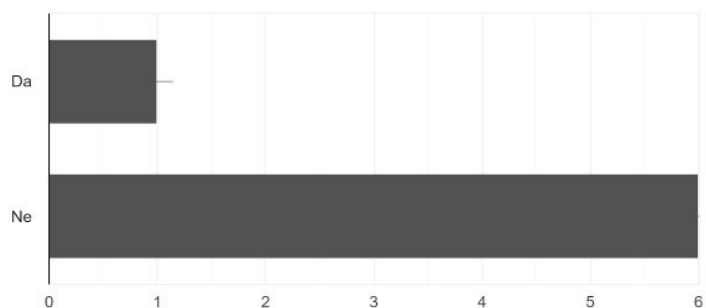

Grafikon 5. Prikaz odgovora po pitanju motivacije za novi način poučavanja

Motivacija za novi način poučavanja ispitala se u petom pitanju (grafikon 5). Uočena je mala razlika između motiviranih i nemotiviranih ispitanika.

Smatrate li virtualnu učionicu zajedno sa stručnim skupovima dostatnim za edukaciju nastavnika?

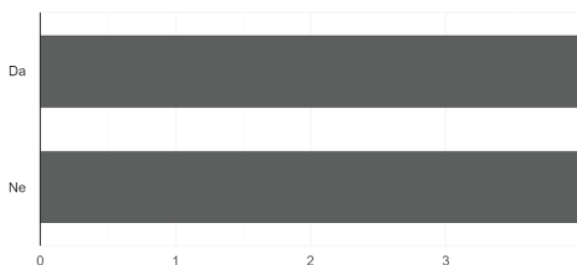
7 odgovora

Grafikon 6. Prikaz odgovor po pitanju edukacije nastavnika za novi način poučavanja

Velika većina ispitanika (gotovo 90%) smatra kako edukacija nastavnika za novi način poučavanja nije dostatna što nam pokazuju rezultati iz grafikona 6.

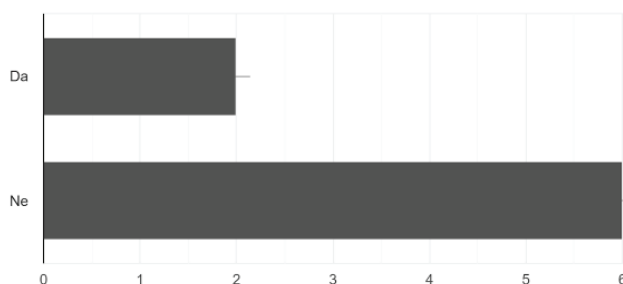
Smatrate li da su materijalna i finansijska sredstva do sada bila adekvatna za provedbu eksperimentalnog programa?
7 odgovora

Grafikon 7. Prikaz odgovora po pitanju materijalnih i finansijskih sredstava potrebnih za provedbu eksperimentalnog programa

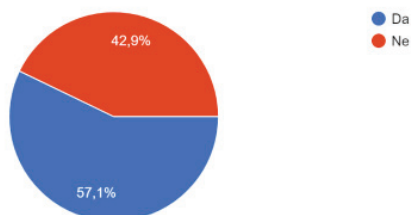
Ispitanici su podjednako mišljenja kada govorimo o adekvatnim materijalnim i finansijskim sredstvima koja su potrebna za provedbu programa (grafikon 7).

Imate li osjećaj dovoljne podrške sustava za provedbu eksperimentalnog programa?
7 odgovora

Grafikon 8. Prikaz odgovora po pitanju podrške sustava za provedbu eksperimentalnog programa

Želite li nastaviti s eksperimentalnim programom i dalje?
7 odgovora

Grafikon 9. Prikaz odgovora po pitanju sprovedbe eksperimentalnog programa u budućnosti

Postavlja se pitanje koliko sustav podupire učitelje u provedbi eksperimentalnog programa. Takva potpora odnosi se na dostupnost mentora, materijala, edukacija, stručnih skupova itd. Ispitanici su kroz anketu prikazali kako većina ne osjeća dovoljnu potporu u novom eksperimentalnom programu (grafikon 8). Ipak 57,1% ispitanika želi nastaviti s eksperimentalnim programom i dalje (grafikon 9).

Posljednje pitanje bilo je pitanje otvorenog tipa koje je ispitanicima dano na izbor hoće li odgovoriti na pitanje ili ne. Pitanje se odnosilo na vlastito mišljenje o programu „Škola za život”. Dobiveni odgovori su sljedeći:

„Zatupljivanje učenika”

„Program je odličan i u našoj školi, koja je odavno na tragu inovacija, kreativnosti, je dobrodošao. ŠzŽ je program koji mijenja paradigmu učenja i poučavanja, a ona se prvenstveno odnosi na to da se u planiranju učenja i poučavanja polazi od ishoda tj. učeničkih postignuća, a ne više (kao do sada kroz Nastavni plan i program) od sadržaja. Svakako će biti potrebno puno vremena dok on u kompletu zaživi jer potrebno je najprije mijenjati svijest učitelja o tome kako poučavati, kako biti odgovoran za svoj rad, učenje, poučavanje, ali i za profesionalni razvoj.”

„Nažalost promaklo nam je nekoliko veoma važnih detalja vezanih uz obrazovanje i stvaranje društva koje razmišlja, promišlja, razumije i shvaća.”

„Glavne teme postale su tableti, ikt, a zapostavljen je razvoj višestrukih inteligencija, odgoj za održivi razvoj, održavanje bioraznolikosti, razvoj osobe u cjelini, u SAD-u siromašni rade na tabletima, a djeca bolje stojećih uče iskustveno koristeći prirodne materijale dok ikt ulazi nešto kasnije u igru, kada to odgovara dobi djeteta. Očekivao sam iskustvenu nastavu, više dodira s prirodom.”

Iako se radi o malom uzorku ispitanika, na temelju dobivenih rezultata možemo zaključiti kako eksperimentalni program „Škola za život” ima svoje nedostatke, ali i prednosti. Unatoč tome što ispitanici smatraju kako nema dovoljno potpore sustava kao ni dovoljan broj edukacija koje učitelji trebaju proći tijekom eksperimentalnog programa kako bi bili kompetentni za novi način poučavanja, ipak je prikazan pozitivan odnos prema uvođenju novoga. Postavlja se pitanje je li taj pozitivan odnos uzrokovan željom za promjenom, s obzirom da govorimo o nastavi koja se izvodi po *Nastavnom planu i programu* iz 2006. godine, ili je uzrokovan kvalitetnim programom koji će dati neku novu dimenziju odgojno-obrazovnom sustavu.

Zaključak

Sustav obrazovanja na području Republike Hrvatske često je bilo sklono promjenama, ali te promjene nisu uvijek nužno značile i poboljšanje. Od samostalnosti Republike Hrvatske, sve dosadašnje reforme parcijalno su provedene. Dosad nije bilo sveobuhvatne promjene s ciljem povezivanja sadržaja na svim obrazov-

nim nivoima pa je upravo zbog toga, cjelovita reforma obrazovanja bila prijeko potrebna.

Obrazovna reforma pod nazivom „Škola za život” donijela je brojne promjene u sustavu odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske. Te promjene odnose se na učitelje, učenike, roditelje, stručne suradnike, ali i čitavu zajednicu. S obzirom da je Ministarstvo kurikularnu reformu željelo uvesti što prije, dokumenti reforme po mišljenju mnogih, nisu cjeloviti i stručno su upitni. Kako je metodologija izrade predmetnih kurikuluma nova, a eksperimentalno je provedena u vrlo kratkom razdoblju, na manjem uzorku škola, postoji veliki rizik uspjeha reforme. Promjene koje su nagle i nisu temeljite, potaknute političkim razlozima i birokratskim pristupom izazivaju veliko nezadovoljstvo kod učitelja i ostalih sudionika procesa.

Unaprjeđenje odgoja/školstva/obrazovanja treba biti kvalitetno i cjelovito. Svaka reforma trebala bi najprije polaziti od visokoobrazovnih institucija, gdje se produciraju budući kadrovi za rad u odgojno-obrazovnim ustanovama te bi za njeno uspješno provođenje trebalo predvidjeti više vremena, uključiti sve subjekte u odgoju i obrazovanju i šire te na vrijeme detektirati moguće greške i pravovremeno ih ispraviti. Odgoj i obrazovanje jedna je od najvažnijih djelatnosti našeg društva te bi trebao biti izložen konstantnom unaprjeđivanju i usavršavanju uz ulaganje najvećeg mogućeg napora svih dijelova društva u cilju što kvalitetnog obrazovanja novih naraštaja za budućnost.

Literatura

Narodne novine. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Glazbene kulture za osnovne škole i Glazbene umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj*. 2019., Pristupljeno: 20.7. 2019., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_151.html

Uprava za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja. *Eksperimentalni program „Škola za život”*, 2020. Pristupljeno: 15.7.2019., <https://skolazazivot.hr/>

Vidulin-Orbanić, S. i Duraković, L. (2012). *Metodički aspekti obrade muzikoloških sadržaja, mediji u nastavi glazbe*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za glazbu.

Vidulin, S. (2012.). *Music Teaching in Croatia in the Context of Contemporary School and Society*. U: Konkol, G. K. i Nieczykowski, R. (2012). *International Aspects of Music Education Volume 1, Teaching and Learning Processes* (88-98). Gdansk: The Stanislaw Moniuszko Academy of Music in Gdansk

Zakoni.hr. *Zakon o zaštiti podataka*. Pristupljeno: 21.8.2019, <https://www.zakon.hr/z/1023/Zakon-o-provedbi-Opće-uredbe-o-zaštiti-podataka>

Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Webinar. Ishodi učenja –zašto i kako?* Pristupljeno: 12.8.2020., https://mzo.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Obrazovanje/Nacionalni-Kurikulum/PrezentacijeWebinara//Prezentacija%20webinara%20-%20Ishodi%20ucenja%20-%20zasto%20i%20kako-21-12_2017.pdf

Škola za život. *Kurikulum nastavnih predmeta Glazbena kultura i Glazbena umjetnost za osnovne škole i gimnazije*. Pristupljeno: 12.8.2020., https://skolazazivot.hr/wp-content/uploads/2020/06/GKGU_kurikulum.pdf

THE PROJECT 'SCHOOL FOR LIFE' FROM THE PERSPECTIVE OF MUSIC TEACHERS

The modernization of the educational program is of great importance for the progress of society. Introducing new changes to the education system is a challenge not only to those who change it, but to all direct and indirect participants. In the Republic of Croatia, the education system is constantly being questioned and reformed, but there is still room for progress. Striving to modernize school and make it closer to the students, the Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia in the 2018/2019 school year started a project called School for Life. The aim of this paper is to present and theoretically explain the program of the School for Life project and to use a survey method to investigate the opinions, experiences and attitudes of Music Culture teachers involved in the process of the experimental program.

Key words: School for life, Music Culture, reform, project, experimental program